

LIETUVOS BIBLIOTEKŲ TARYBOS 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Lietuvos bibliotekų taryba¹ (toliau – Taryba), vadovaudamasi Lietuvos bibliotekų tarybos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. rugpjūčio 23 d. įsakymu Nr. ĮV-367 „Dėl Lietuvos bibliotekų tarybos nuostatų patvirtinimo“, 2021 m. svarstė 13 klausimų, elektroninėmis ryšio priemonėmis buvo organizuoti 6 Tarybos posėdžiai.

Posėdžiai vyko:

1. 2021 m. sausio 7 d. Dalyvavo 11 narių.
2. 2021 m. balandžio 6 d. Dalyvavo 10 narių.
3. 2021 m. gegužės 5 d. Dalyvavo 12 narių.
4. 2021 m. liepos 7 d. Dalyvavo 11 narių.
5. 2021 m. rugpjūčio 30 d. Dalyvavo 9 nariai.
6. 2021 m. lapkričio 19 d. Dalyvavo 12 narių.

Posėdžiuose svarstyti klausimai:

1. Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos (toliau – Nacionalinė biblioteka) valdomos Autoritetinių įrašų duomenų bazės naudojimas.
2. Audriaus Armo 2020-11-27 skundas „Dėl eLABa veiklos turinio ir informacijos suteikimo“.
3. Nacionalinės bibliotekų veiklos statistikos duomenų rinkinio projektas.
4. Savivaldybių viešųjų bibliotekų teikiamų metinių tekstinių ataskaitų tikslingumas.
5. Bibliotekų fondo apsaugos nuostatų projektas.
6. Paraiškos, pateiktos 2020 m. geriausio bibliotekininko, jaunojo bibliotekininko, bibliotekos vadovo vardui suteikti ir premijoms skirti.
7. Mokyklų bibliotekų vadovėlių fondo statistinių duomenų atspindėjimas nacionalinėje bibliotekų veiklos statistikoje.
8. Nacionalinės bibliotekų veiklos statistikos duomenų rinkinio ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos parengto Nacionalinės bibliotekų veiklos statistinės informacijos rengimo tvarkos aprašo projektai.
9. Skaitymo skatinimo programos 2022–2024 metų veiksmų plano projektas.
10. Asmenų, negalinčių skaityti įprasto spausdinto teksto, informacijos poreikių ir bibliotekų teikiamų paslaugų prieinamumo tyrimo rezultatai.
11. Atnaujintos elektroninės leidinių valdymo sistemos (ELVIS) funkcionalumai.
12. Atnaujintos Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) funkcionalumai.
13. Paraiškos, pateiktos 2021 metų premijai už bibliotekininkystės, bibliografijos, knygotyros mokslinius tyrinėjimus bei praktinę veiklą bibliotekose gauti.

Posėdžiuose priimti sprendimai / pateiktos rekomendacijos:

- Pateiktos rekomendacijos Lietuvos akademinėjų bibliotekų tinklo (eLABa) konsorciui kreiptis į Nacionalinę biblioteką dėl papildomo susitarimo, užtikrinančio tinkamą asmens duomenų apsaugos įgyvendinimą naudojantis Autoritetinių įrašų duomenų baze, projekto parengimo ir pasirašymo; tęsiant Bendradarbiavimo sutarties projekto derinimo procesą Nacionalinei bibliotekai darbine tvarka el. paštu pateikti eLABa konsorciavimo informacinių sistemų priežiūros darbo grupės vadovui Antanui Štreimikiui informaciją dėl Bendradarbiavimo sutarties, kurią būtina patikslinti (pataisyti); LIBIS ir eLABa sistemų IT specialistams suderinti techninius sprendimus dėl naudojimosi Autoritetinių įrašų duomenų bazės duomenimis automatinio būdu.

¹ Tarybą sudaro 12 narių. Tarybos sudėtis patvirtinta kultūros ministro 2017 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. ĮV-699 „Dėl Lietuvos bibliotekų tarybos sudėties patvirtinimo“.

- Pateikta rekomendacija Kultūros ministerijai sudaryti darbo grupę, kuri šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose detalizuotų elektroninių dokumentų (neapsiribojant tekstu) aprašymą.

- Pateiktos rekomendacijos dėl nacionalinės bibliotekų veiklos statistikos: į statistikos duomenų rinkinį įtraukti bendro bibliotekos darbuotojų skaičiaus skirstymą į specialistus (*kultūros ir meno darbuotojus* ir *kitus specialistus*) ir kitus darbuotojus; vietoje *Gautos valstybės biudžeto lėšos* patikslinti *Gautos valstybės ir savivaldybės biudžeto lėšos* ir jų nedetalizuoti; detalizuoti bibliotekos metinį biudžetą pagal gautų lėšų šaltinius; išskirti *dokumentams įsigyti gautas lėšas*, rodiklį periodikai prumeruoti įskaičiuojant į bendrą dokumentams įsigyti gautų lėšų skaičių; į nacionalinę teisę perkėlus 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų, patikslinti Bibliotekų fondo apsaugos nuostatus įtraukiant papildomą pritaikyto turinio elektroninių leidinių apskaitos kriterijų; spausdintinių dokumentų fondo statistikoje išskirti rankraštinųjų dokumentų statistikos duomenis, juos skaičiuoti fiziniiais vienetais ir pavadinimais; licencijuojamus informacijos išteklius skaidyti į šias dalis: duomenų bazių pavadinimų skaičius, viso teksto dokumentų pavadinimų skaičius (iš jų: el. knygų, el. serialinių dokumentų, kitų el. dokumentų pavadinimų skaičius); bibliotekų valdomą el. dokumentų fondą ir licencijuojamus informacijos išteklius nacionalinėje statistikoje skaičiuoti tik pavadinimais;

- Įvertinta 10 paraiškų ir pateiktos rekomendacijos Lietuvos aklujų bibliotekos Informacinių išteklių skyriaus vedėjai Daliai Balčytytei suteikti 2020 metų geriausio bibliotekininko vardą ir skirti jai 35 bazinių socialinių išmokų dydžio premiją; Kauno technologijos universiteto bibliotekos direktorei doc. dr. Gintarei Tautkevičienei suteikti 2020 metų geriausio bibliotekos vadovo vardą ir skirti jai 35 bazinių socialinių išmokų dydžio premiją; Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos kultūros projektų vadovui Gintautui Jazdauskui suteikti 2020 metų geriausio jaunojo bibliotekininko vardą ir skirti jam 33 bazinių socialinių išmokų dydžio premiją.

- Pritarta ir rekomenduota Lietuvos Respublikos kultūros ministruui patvirtinti Bibliotekų fondo apsaugos nuostatų projektą su savivaldybių viešųjų bibliotekų patikslinta 22 punkto formuluote.

- Pritarta Nacionalinės bibliotekų veiklos statistikos duomenų rinkinio projektui su pateiktomis pastabomis ir pateikta rekomendacija darbine tvarka informuoti Nacionalinę biblioteką apie Lietuvos bibliotekų tarybos pateiktas pastabas ir siūlymus dėl Nacionalinės bibliotekų veiklos statistinės informacijos rengimo tvarkos aprašo projekto.

- Pateiktos pastabos ir pasiūlymai dėl Skaitymo skatinimo programos 2022–2024 metų veiksmų plano projekto: plano projekto atsakingų vykdytojų skiltyje išskirti pagrindinį (-ius) vykdytojus ir partnerius; išplėsti medijų spektrą priemonėje *Sukurti pilotinį veiklos modelį, metodiką ir pradėti įgyvendinti neskaitantiems paaugliams skirtą projektą, orientuotą į intermedialaus ryšio tarp literatūros kūrinio ir kino ekranizacijos analizę*, orientuojantis ne tik į kiną, bet ir į teatrą, muziką, komiksus, animaciją, gatvės meną ir pan. arba šios veiklos atsisakyti; į veiklos *Užtikrinti literatūros lietuvių kalba skaitymo prieinamumą užsienio lietuvių bendruomenėse* prie atsakingų vykdytojų sąrašą įtraukti ir Lietuvos leidėjų asociaciją; apjungti priemones: „Lietuva skaito“ ir „Skaitymo diena“; siūlyti Lietuvos kultūros tarybai peržiūrėti *Tolygios kultūrinės raidos programos* prioritetus tam, kad būtų lengviau šalies viešosioms bibliotekoms gauti finansavimą skaitymo skatinimo iniciatyvoms; priemonėje *Stiprinti mokinių skaitymo gebėjimus pasitelkiant kūrybišką literatūros populiarinimą* prie vykdytojų įrašyti savivaldybių viešąsias bibliotekas; į veiklos *Biblioterapinių veiklų šalies mastu įsivertinimas ir sisteminio veiklų modelio parengimas* atsakingų vykdytojų sąrašą įtraukti ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministeriją; papildomai išdiskutuoti su užsienio lietuvių bendruomenėmis ir svarstyti galimus jų aprūpinimo lietuviška literatūra būdus, sudarant galimybes įsigyti norimus leidinius, skatinant el. knygų leidybą, teikiant organizacinę pagalbą steigiant bendruomenių bibliotekas ir pan.; dėl didelio veiklos populiarumo ir kasmet didėjančios auditorijos nemažinti finansavimo akcijai „Vasara su knyga“ 2022 metams ir skirti iki šiol buvusią sumą (13 tūkst. eurų); į veiklų *Organizuoti akciją „Lietuva skaito“* ir *Atlikus bibliotekų veiklų analizę ir sukūrus veiklos modelį, pradėti skaitymo balsiai programą: savanoriai*

skaito senjorams; savanoriai skaito vaikams vykdytojų sąrašą įrašyti akademines bibliotekas; į veiklos *Atlikus bibliotekų veiklą analizę ir sukūrus veiklos modelį, pradėti skaitymo balsiai programą: savanoriai skaito senjorams; savanoriai skaito vaikams* vykdytojų sąrašą įtraukti apskričių viešąsias bibliotekas, Lietuvos aklųjų biblioteką; į veiklos *Skaitymo ambasadorius* vykdytojų sąrašą įtraukti mokyklų bibliotekas; svarstyti galimybes skirti nominacijas elektroninėms pritaikytoms knygoms.

- Išanalizuoti dokumentai premijai už bibliotekininkystės, bibliografijos, knygotyros mokslinius tyrinėjimus bei praktinę veiklą bibliotekose 2020 metais gauti. Rekomenduota skirti premiją Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos direktorei Alicijai Teresei Matiukienei.

- Bendru sutarimu pritarta siūlymui tikslinti premijos už bibliotekininkystės, bibliografijos, knygotyros mokslinius tyrinėjimus bei praktinę veiklą bibliotekose nuostatus ir sudaryti tarybos narių: B. Maskuliūno, L. Šarlauskienės, V. Grigo – darbo grupę, kuri iki 2022 m. kovo 1 d. parengtų Premijos už bibliotekininkystės, bibliografijos, knygotyros mokslinius tyrinėjimus bei praktinę veiklą bibliotekose nuostatų projektą.

14. Susipažinta su Asmenų, negalinčių skaityti įprasto spausdinto teksto, informacijos poreikių ir bibliotekų teikiamų paslaugų prieinamumo tyrimo rezultatais, pristatyta atnaujinta elektroninės leidinių valdymo sistema (ELVIS) ir Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS).

Tarybos pirmininkė – Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos direktorė Emilija Banionytė

Informaciją parengė:

Atminties institucijų politikos grupės patarėja G. Lamanuskienė, tel. 8 608 45 980